

КОНСПЕКТ

по учебната дисциплина „Защита правата на човека“

1. Предмет на учебната дисциплина „Защита на правата на човека“. Предназначение и място сред другите юридически дисциплини.
2. Теории за природата на правата на човека. Универсалност и валидност на правата на човека. Правата на човека и идеите за културния релативизъм. Политика и човешки права.
3. Естествен закон и естествени права. Възникване и еволюция на идеята за права на човека. Ранни юридически актове за права на човека – в Англия, САЩ и Франция. Епохи в развитието на идеите а правата на човека.
4. Поколения права на човека.
5. Съвременна система на човешките права.
6. Права на човека и държавен суверенитет.
7. Права на човека и човешко достойнство.
8. Права на човека и обществен договор.
9. Равенство и човешки права. Проблемът за дискриминацията и равното третиране.
10. Правата на човека и понятията за субективните права и основните права. Права на личността и права на гражданина. Проблемът за съотношението между права и задължения. Индивидуални и колективни права. Правни качества и права.
13. Съдебна защита на правата, съдебен нормативен контрол срещу нормативни актове, нарушаващи правата. Конституционна уредба на правата и задълженията.
14. Роля на органите в изпълнителната власт при защита на основните права. Министър на правосъдието (Национално бюро за правна помощ; защита от страна на държавата на лица, застрашени във връзка с наказателно производство; годишни доклади до Народното събрание по изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека по дела срещу Република България; подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления). МВР и правата на човека.
15. Комисия за защита на потребителите. Комисия за защита от дискриминация. Комисия за защита на личните данни. Национално бюро за контрол върху специалните разузнавателни средства.
16. Юридически лица, ангажирани с правозащитна дейност.
17. Възникване и развитие на международноправната уредба на защита на правата на човека. Основни международноправни източници в материята на защита на правата на човека. Защита правата на човека и нормативна йерархия в международното право.
18. Защита на правата на човека в рамките на системата на Организацията на обединените нации.
19. Защита правата на човека в Организацията на американските държави.
20. Защита на правата на човека в Африканския съюз.
21. Възникване и развитие на механизма за защита правата на човека по Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ).

22. Европейски съд по правата на човека. Общи правила по прилагане на ЕКПЧ.
23. Право на живот. Забрана на смъртното наказание. Забрана на изтезанията, нечовешкото или унижително отношение и наказание. Забрана на робството, принудителното подчинение и принудителния и задължителния труд.
24. Право на зачитане на личния и семейния живот, жилището и тайната на кореспонденцията. Право на встъпване в брак и създаване на семейство.
25. Право на собственост.
26. Право на свобода и сигурност. Неналагане на наказание без закон. Право на обжалване в наказателното производство. Забрана за повторно осъждане или наказание.
27. Свобода на мисълта, съвестта и религията. Свобода на събрания и сдружаването. Право на свободни избори.
28. Свобода на изразяване на изразяване.
29. Право на справедлив съдебен процес и право на ефективни вътрешноправни средства за защита.
30. Индивидуални жалби. Допустимост на жалбите до ЕСПЧ.
31. Процесуален ред на разглеждане на жалбите. Действие на решения на ЕСПЧ. Изпълнение на решенията на ЕСПЧ.